

## Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

[français](#)

### ● ● Feiten en cijfers

#### ● Biedt tewerkstelling voldoende bescherming tegen armoede?

Laatste aanpassing : 15/12/2017

Hoewel tewerkstelling vaak bescherming biedt tegen armoede, is dit niet altijd het geval. Volgens de [EU-SILC 2016 enquête](#) (inkomens 2015) zijn er 4,7 % arme werkenden in België, waaronder 3,4 % arme werknemers en 15,2 % arme zelfstandigen. Het cijfer voor de zelfstandigen dient echter met de nodige voorzichtigheid behandeld te worden.

#### Toelichting:

Het risico om in armoede verzeild te raken, is veel lager bij werkenden dan bij niet-werkenden: 4,7 % tegenover 31,9 %.

In vergelijking met de rest van de Europese Unie, scoort België vrij goed: 4,7 % arme werkenden tegenover 9,6 % voor de EU-28 volgens de EU-SILC 2016 enquête (tabel 6a).

Het armoederisicocijfer voor werkenden onderschat evenwel de niet-geregistreerde arbeid, waar sommige van de meest kwetsbaren een toevlucht toe zoeken om te overleven. Het zegt evenmin iets over het beschikbaar inkomen. En het geeft enkel een indicatie van de financiële armoede.

De laatste jaren blijft het armoederisicocijfer voor werkenden relatief stabiel (tabel 6b). De toename van het aantal werknemers dat een bijkomend leefloon of aanvullende OCMW-hulp vraagt, duidt wel op een negatieve evolutie. Ook andere sociale diensten en verenigingen die strijden tegen armoede rapporteren een grotere kwetsbaarheid en armoede onder werknemers.

**Tabel 6a:** Armoederisicopercentage (<60 % van het mediaan netto-inkomen) bij personen op actieve leeftijd (18-64 jaar) naar meest frequente activiteitsstatus\*, België, buurlanden en EU-28, SILC 2015-2016

	Allen		Naar meest frequente activiteitsstatus									
			Werklozen		Gepensioneerden		Andere niet-actieven		Andere 'niet werkenden' (**)		Werkenden	
	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)	SILC2015 (inkomen 2014)	SILC2016 (inkomen 2015)
<b>België</b>	13,6	14,8	40,4	45,7	7,1	8,8	31,5	33,8	29,3	31,9	4,5	4,7
<b>Duitsland</b>	17,4	17,0	69,2	70,8	26,2	24,4	30,4	28,9	38,5	36,8	9,6	9,5
<b>Frankrijk</b>	13,2	13,2	37,1	38,4	6,7	4,8	29,2	27,6	25,5	24,6	7,5	8,0
<b>Nederland</b>	12,2	13,1 (b)	36,0	44,7 (b)	11,9 (p)	17,3 (b)	27,9	28,9 (b)	28,8	31,7 (b)	5,1	5,6 (b)
<b>EU-28</b>	17,1	17,1	47,5	48,6	12,2	12,7	30,3	30,1	32,1	32,3	9,5	9,6

\* De meest frequente activiteitsstatus is gedefinieerd als de status die mensen verklaren te hebben ingenomen gedurende meer dan de helft van het aantal maanden in het voorafgaande kalenderjaar.

\*\* Niet werkend = werkloos, gepensioneerd of ander statuut niet-werkend

(b) : onderbroken tijdreeks

bron: Eurostat: [EU-SILC](#)

**Tabel 6b:** Evolutie van het armoederisico volgens activiteit, bevolking 18-64 jaar, België, SILC 2010-2016

	SILC 2010 (inkomen 2009)	SILC 2011 (inkomen 2010)	SILC 2012 (inkomen 2011)	SILC 2013 (inkomen 2012)	SILC 2014 (inkomen 2013)	SILC 2015 (inkomen 2014)	SILC 2016 (inkomen 2015)
<b>werkend</b>	4,4	4,1	4,5	4,4 (b)	4,8	4,5	4,7
<b>niet werkend**</b>	24,4	27,5	28,4	29,8 (b)	30,6	29,3	31,9

\*\* Niet werkend = werkloos, gepensioneerd of ander statuut niet-werkend

(b) : onderbroken tijdreeks

bron: Eurostat: [EU-SILC](#)

In 2015 (EU-SILC 2016) waren er 3,4 % arme werknemers. Verschillende factoren zorgen ervoor dat men in armoede leeft terwijl men een loontrekkende job heeft. Ten eerste is het fenomeen van arme werknemers sterk verbonden met de onmogelijkheid om voldoende arbeidsinkomsten voort te brengen op huishoudniveau. Eenverdienersgezinnen en eenoudergezinnen lopen bijgevolg een aanzienlijk armoederisico. Ten tweede spelen individuele kenmerken een rol. Hier zijn het de jongere en laaggeschoolde werknemers die de hoogste scores optekenen. Ten derde zijn er de arbeidsvoorwaarden. De armoedecijfers bij personen met flexibele contract- en arbeidsduurregelingen liggen gevoelig hoger dan die van personen met klassieke arbeidscontracten. Tot slot verhoogt de niet-betalbaarheid en niet-beschikbaarheid van welvaarts- en basisvoorzieningen (onderwijs, huisvesting, kinderopvang, mobiliteit, gezondheidszorg ...) de kans op armoede onder werkenden.

Het aantal arme zelfstandigen, bedroeg in 2015 (EU-SILC 2016) 15,2 %. Om verschillende redenen dienen de inkomensgegevens voor zelfstandigen in de SILC-enquête vooralsnog met de nodige voorzichtigheid behandeld te worden. Peilen naar de netto-inkomsten van zelfstandigen in het jaar voor het moment van de bevraging is bijvoorbeeld niet evident, omdat zelfstandigen op dat moment vaak die rekening nog niet kunnen maken. Een andere reden is

dat het kleine aantal zelfstandigen in de EU-SILC steekproef de betrouwbaarheid belemmert. Het cijfer van 15,2s % laat vermoeden dat de armoede onder zelfstandigen heel wat hoger is dan die onder werknemers. De ernstige materiële deprivatie toont echter een verschillend beeld: het cijfer van werkende zelfstandigen (2,1 %) is even hoog als dat van werknemers (2,2 %) volgens EU-SILC 2016.

De problematiek van armoede onder werkenden komt aan bod in het tweejaarlijkse verslag 2012-2013 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede. (Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (2013), [Sociale bescherming en armoede](#), p. 31-38).

**Tabel 6c:** Evolutie van het armoederisico onder werkenden volgens kenmerken van tewerkstelling, België, SILC 2010-2016

	SILC 2010 (inkomen 2009)	SILC 2011 (inkomen 2010)	SILC 2012 (inkomen 2011)	SILC 2013 (inkomen 2012)	SILC 2014 (inkomen 2013)	SILC 2015 (inkomen 2014)	SILC 2016 (inkomen 2015)
<b>Allen</b>	4,4	4,1	4,5	4,4	4,8	4,5	4,7
<b>Statuut</b>							
werknemer	3,1	3,2	3,3	3,3	3,5	3,1	3,4
zelfstandige	15,7	12,7	15,2	13,9	15,4	15,8	15,2
<b>Arbeidsduur</b>							
voltijds	3,9	3,1	3,4	3,5	3,9	3,7	3,7
deeltijds	5,8	6,4	6,4	5,9	6,2	6,4	6,4
<b>Aantal gewerkte maanden</b>							
volledig jaar	4,0	3,8	4,2	4,1	4,2	4,2	8,5
minder dan een volledig jaar	11,2	7,9	8,0	9,5	13,7	10,3	4,5
<b>Enkel werknemers</b>							
<b>Type contract</b>							
onbepaalde duur	2,4	2,5	2,7	2,7	2,5	2,6	2,5
bepaalde duur	12,2	10,1	11,1	10,0	14,9	10,4	14,1

bron: Eurostat: [EU-SILC](#)

**Tabel 6d:** Evolutie van het armoederisico onder werkenden volgens persoons- en huishoudenkenmerken, België, SILC 2010-2016

	SILC 2010 (inkomen 2009)	SILC 2011 (inkomen 2010)	SILC 2012 (inkomen 2011)	SILC 2013 (inkomen 2012)	SILC 2014 (inkomen 2013)	SILC 2015 (inkomen 2014)	SILC 2016 (inkomen 2015)
<b>Allen</b>							
	4,4	4,1	4,5	4,4	4,8	4,5	4,7
<b>Geslacht</b>							
man	4,8	4,3	4,5	4,5	4,5	4,3	4,8
vrouw	4,1	4,0	4,4	4,2	5,1	4,7	4,6
<b>Leeftijdscategorie</b>							
<25	4,5	6,6	3,5	2,7	6,9	6,6	4,6
25-<55	4,5	4,1	4,5	4,5	5,0	4,3	4,9
55+	4,2	3,6	4,7	4,4	2,6	5,0	3,5
<b>Opleidingsniveau*</b>							
laag	8,5	8,6	10,1	10,1	9,6	9,2	9,9
gemiddeld	5,0	4,8	4,2	4,7	6,1	5,8	6,1
hoog	2,4	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6	2,3
<b>Huishoudtype</b>							
1persoonshuishouden	4,1	6,4	4,9	6,6	5,4	6,6	6,9
eenoudergezin	12,5	12,1	14,7	13,6	20,4	14,0	14,0
2 of meer volwass. zonder afh. kinderen	3,2	2,9	2,9	2,6	2,8	2,3	2,4
2 of meer volwass. met afh. kinderen	4,9	3,7	4,7	4,3	4,8	4,7	5,2
alle huishoudens zonder afh. kinderen	3,5	4,0	3,6	3,8	3,6	3,6	3,6
alle huishoudens met afh. kinderen	5,4	4,4	5,4	5,0	6,0	5,4	5,7

\* laag=Isced11 0-2; gemiddeld=Isced11 3-4; hoog=Isced11 5-8

bron: Eurostat: [EU-SILC](#)

Laatste aanpassing: 15/12/2017